GEMEENTEBLAD
Officiële uitgave van de gemeente Enkhuizen
Nr. 522047
10 november
2026

Controleprotocol gemeente Enkhuizen 2025

Inclusief normenkader 2025

1. Controle protocol Gemeente Enkhuizen 2025

1.1 Inleiding

In artikel 213 van de Gemeentewet is opgenomen dat elke gemeente een controleverordening dient op te stellen. Het geactualiseerde beleidskaderrechtmatigheidsverantwoording 2023 van de gemeente Enkhuizen is in de raadsvergadering van 19 december 2023 vastgesteld. In het verlengde van het beleidskader rechtmatigheidsverantwoording is ook, op basis van de nieuwe modelverordening van VNG, het controleprotocol geactualiseerd. In het controleprotocol wordt door de raad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole, het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en het opstellen van een normenkader.

Het voorliggend protocol is van toepassing met ingang van het boekjaar 2025 en geldt voor onbepaalde duur. Het controleprotocol wordt geactualiseerd als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Als gevolg van, de wijzigingen van het BBV en BADO geldt voor de rechtmatigheidsverantwoording vanaf begrotingsjaar 2025 een nieuwe gemaximeerde grens voor fouten en onduidelijkheden samen van 2% op basis van lasten (exclusief dotaties aan reserves), is het nodig om het controle protocol aan te passen.

a. **Doelstelling van dit protocol**
De raad geeft door middel van dit controleprotocol nadere aanwijzingen aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente. Ook geeft de raad vergelijkbare aanwijzingen aan het college over de rechtmatigheids-verantwoording, waaronder de van toepassing zijnde toleranties.

b. **Wettelijk kader**
De Gemeentewet (artikel 213) schrijft voor dat de raad één of meer accountants aanwijst, als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek, voor de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle

Het verslag van bevindingen geeft conform artikel 213 van de Gemeentewet op grond van de uitgevoerde controle aan of:
- de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva een getrouwe weergave van de werkelijkheid zijn;
- de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave is van de werkelijkheid oftewel in overstemming is met de (interne) wet- en regelgeving, waaronder eventuele verordeningen;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht is op een getrouwe en rechtmatige verantwoording;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is oftewel het beschrijvende deel in overeenstemming is met het cijfermatige deel.

2.1 Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening, inclusief de hiervan deel uitmakende rechtmatigheidsverantwoording.
De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten. Hij baseert zich daarbij met name op risicoanalyse, statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.
Met het oog op de bruikbaarheid van de resultaten van (verbijzonderde) interne controles (IC-VIC's) in de accountantscontrole hanteert het college bij de inrichting van IC-VIC's ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording de toleranties welke overeenkomen met de uitgangspunten van de accountantscontrole op getrouwheid.

a. **Goedkeuringstoleranties**

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening en de som van onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. Een overschrijding van een goedkeuringstolerantie wordt tot uitdrukking gebracht in de strekking van de controleverklaring.
Voor de goedkeuringstoleranties wordt aangesloten bij de wettelijke minimumeisen zoals opgenomen in het geldende Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). De tolerantie wordt bepaald op basis van de omvang basis Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).

b. **Rapporteringstoleranties**
De rapporteringstolerantie heeft betrekking op het vastgestelde bedrag waarboven de accountant geconstateerde fouten en onzekerheden opneemt in het verslag van bevindingen.
De rapporteringstolerantie wordt vastgesteld op een bedrag van € 100.000.
Dit houdt in dat de accountant alle geconstateerde fouten en onzekerheden die boven dit bedrag uitkomen, rapporteert in zijn verslag van bevindingen.

c. **Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording**
De verantwoordingsgrens is de grens waarboven het college in de rechtmatigheids-verantwoording rapporteert aan de raad over afwijkingen in de jaarrekening. Hierbij bestaan afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording uit:
- (rechtmatigheids-) fouten, bestaande uit posten in de jaarrekening waarvan is vastgesteld dat de in het normenkader opgenomen wet- en regelgeving en/of de door het algemeen bestuur vastgestelde begrotingsvoorschriften niet zijn nageleefd en
- (rechtmatigheids-) onduidelijkheden, bestaande uit posten in de jaarrekening waarvan onduidelijk is of het normenkader of begrotingsvoorschriften zijn nageleefd.

Voor alle fouten in de jaarrekening tezamen geldt een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten (exclusief dotaties aan reserves). Voor alle onduidelijkheden in de jaarrekening tezamen geldt ook deze grens. Voor de bepaling van de totale lasten wordt aangesloten bij terminologie zoals die is opgenomen in de geldende Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV.

d. **Signaleringsgrens**
De signaleringsgrens is de grens waarboven het dagelijks bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting geeft op de rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden met beschrijving van de genomen of nog te nemen acties ter voorkoming van afwijkingen in de toekomst.
Deze signaleringsgrens is gelijk aan de in paragraaf 3.2 beschreven rapporteringstolerantie oftewel € 100.000.

2.2 Reikwijdte van de controle op de rechtmatigheid
Voor de jaarrekening, inclusief de hiervan deel uitmakende rechtmatigheidsverantwoording zijn de volgende rechtmatigheidscriteria te onderkennen:
- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium
- Calculatiecriterium
- Valuteringscriterium
- Adresseringscriterium
- Volledigheidscriterium
- Aanvaardbaarheidscriterium
- Leveringscriterium

De eerste drie criteria zijn voornamelijk van toepassing op de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur en de controle op de getrouwheid hiervan door de accountant. De laatste zes criteria worden bezien vanuit de getrouwheidscontrole door de accountant.
Gelet op het belang van de rechtmatigheidscontrole wordt hier nader ingegaan op de eerste drie criteria.

De controle op de rechtmatigheid is gericht op de naleving van de in het normenkader vastgelegde externe en interne wet- en regelgeving voor zover hieruit financiële beheerhandelingen (kunnen) voortkomen, resulterende in baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening.
De externe wet- en regelgeving omvat alle wet- en regelgeving van hogere overheden.
De interne wet- en regelgeving omvat alle gemeentelijke verordeningen, begrotingen en andere college besluiten met een kaderstellend karakter.
College besluiten zijn voor het normenkader uitsluitend van belang voor zover het college hiermee uitvoering geeft aan een verplichting in de wet- en regelgeving of een raadsbesluit.

a. **Begrotingscriterium**

Het begrotingscriterium houdt in dat financiële beheerhandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten en aan de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's.
Het begrotingscriterium richt zich primair op de baten en lasten op programmaniveau. Het bestaande beleid van de raad wordt afgeleid uit de programmabegroting met toelichting, de begrotingswijzigingen met toelichting en andere raadsbesluiten die in de begroting zijn verwerkt.

b. **Voorwaardencriterium**
Aan de besteding en inning van gelden door een gemeenschappelijke regeling zijn bepaalde voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden liggen vast in (interne) wet- en regelgeving, waaronder eventuele verordeningen. Het college toetst of aan deze voorwaarden wordt voldaan. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:
- Doelgroep
- Termijn
- Grondslag
- Administratieve bepalingen
- Normbedragen
- Bevoegdheden
- Bewijsstukken
- Recht, hoogte en duur

De precieze invulling verschilt per wet, regeling of verordening. Voor alle geldstromen dient ondubbelzinnig vast te staan welke voorwaarden erop van toepassing zijn. De door hogere overheden gestelde voorwaarden liggen volledig vast. Dit geldt echter niet voor de voorwaarden in de gemeentelijke regelgeving. De raad dient op grond van het normenkader het voorwaarden-criterium te operationaliseren. Dit houdt in dat een zichtbare vertaalslag plaatsvindt van de in het normenkader vermelde wet- en regelgeving naar concrete beheersmaatregelen binnen de processen (toetsingskader). Het college dient op basis hiervan het voorwaardencriterium te toetsen.

c. **Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium)**
Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig. Deze maatregelen zijn over het algemeen een integraal onderdeel van de administratieve organisatie / interne beheersing van processen. De SED-organisatie heeft in 2023 M&O-beleid geformuleerd (Beleid Misbruik & Oneigenlijk gebruik - Integriteit als basis voor vertrouwen en rechtmatigheidsverantwoording).
Hierin wordt onder meer gerefereerd aan reeds bestaande M&O regelingen zoals de Gedragscode SED-organisatie.

2.3 Rapportering accountant
Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

a. **Interim controle**
In de tweede helft van het boekjaar voert de accountant een interim-controle uit. De accountant bespreekt zijn bevindingen uit de interimcontrole vooraf met het bestuur van de SED-organisatie door middel van een managementletter.

b. **Managementletter**
In de managementletter van de SED-organisatie wordt in ieder geval het volgende aangegeven:
- de verbeterpunten in de opzet en werking van het financieel beheer, de geautomatiseerde gegevensverwerking, de planning- en control-instrumenten en het risicomanagement, indien en zover de accountantscontrole daartoe aanleiding geeft;
- de overige verbeterpunten in de bedrijfsvoering, eveneens indien en voor zover de accountantscontrole daartoe aanleiding geeft (natuurlijke adviesfunctie).

De managementletter wordt uitgebracht aan het bestuur van de SED-organisatie en ter informatie aan audit commissies verzonden.

c. **Jaarrekeningcontrole**
Als gevolg van de jaarrekeningcontrole worden een verslag van bevindingen en een controleverklaring uitgebracht aan de Raad en de auditcommissie. Een afschrift hiervan gaat naar het college.

d. **Verslag van bevindingen**
Het verslag van bevindingen bevat in ieder geval bevindingen over:
- de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- de vraag of de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening toereikend is en;
- onregelmatigheden in de jaarrekening.

e. **Controleverklaring**

In de (nieuwe) paragraaf overige gegevens wordt de controleverklaring van de accountant opgenomen. Deze paragraaf Overige gegevens moet in de jaarstukken worden opgenomen ná de jaarrekening en dus niet als onderdeel van de jaarrekening. In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde, wettelijk voorgeschreven wijze de uitkomst van de controle weergegeven ten aanzien van de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de hiervan deel uitmakende rechtmatigheidsverantwoording.

f. **Rapportering door dagelijks bestuur**

Het dagelijks bestuur verklaart door middel van de rechtmatigheidsverantwoording in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Hierin worden afwijkingen vermeld en toegelicht voor zover deze de in paragraaf 3.3. bedoelde verantwoordingsgrens overschrijden.

Het college geeft in de paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting op de afwijkingen en van de maatregelen welke zijn of worden genomen ter voorkoming van herhaling hiervan voor zover het totaalbedrag van de afwijkingen de in paragraaf 3.4 bedoelde signaleringsgrens overschrijden.

Bijlage Model verantwoording

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 17-02-2026 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € <x>. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV.

Bevinding
Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € <Y> bedraagt. Dit is lager/hoger dan de daarvoor gestelde grens van € <x>. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € <Z> acceptabel op basis van door de raad vastgestelde afspraken.

Bijlage Normenkader 2025

Programma 1: Bestuur en dienstverlening			
Beleidsvelden: Bestuur en ondersteuning, Dienstverlening, Regionale samenwerking, Algemene dekkingsmiddelen en Overhead en overige lasten			
Beleidsveld	Wet- en regelgeving extern	Besluiten en verordeningen extern	Regelgeving intern Enkhuizen
Bestuur en ondersteuning	Ambtenarenwet 2017	Beleidsregels WNT 2025	Financiële verordening 2023 gemeente Enkhuizen
	Fiscale wetgeving	Uitvoeringsregeling WNT	Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van gemeente Enkhuizen
	Sociale verzekeringswetten	Aanbestedingsreglement Werken 2016	Bezoldigingsverordening Enkhuizen 2000
	Algemene pensioenwet politiek ambtsdragers (APPA)	Uitvoeringsbesluit WNT	Personeelsreglement SED Organisatie
	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	Verantwoordingsmodel WNT 2025	Klachtenregeling (Klachtenmeldpunt gemeente Enkhuizen)
	CAO Samenwerkende gemeentelijke organisatie 2024-2025	Gids Proportionaliteit, 2e herziening, januari 2020	Financiële verordening Enkhuizen 2025
	CAO gemeenten 2024-2025	Gids Proportionaliteit, 3e herziening, 1 januari 2022	
	Wet privatisering ABP	Aanbestedingsbesluit	
	Wet normering Topinkomens (WNT)		
	EU regelgeving inzake staatssteun		
	Richtlijn gunnen overheidsopdrachten (2014/24/EU)		
	Aanbestedingswet 2012		
	Archiefwet 1995		
Dienstverlening	Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)	Besluit basisregistratie personen	Verordening op de heffing en invordering van leges Enkhuizen 2025
	Burgerlijk Wetboek	Legesbesluit akten burgerlijke stand	Regeling beheer en toezicht basisregistratie personen Enkhuizen 2019
	Gemeentewet	Besluit burgerlijke stand 1994	Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen Enkhuizen 2021
	Wet Basisregistratie Personen	Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001	Reglement gegevensverstrekking basisregistratie personen Enkhuizen 2019
	Aanpassingswet Basisregistratie Personen	Besluit paspoortgelden	Reglement burgerlijke stand Enkhuizen 2020
	Wet rechten burgerlijke stand	Regeling tarieven Dienst Wegverkeer 2025	Beleidsregels behorende bij het reglement burgerlijke stand Enkhuizen
	Paspoortwet	Reglement rijbewijzen	Regeling briefadres gemeente Enkhuizen
	Wet op de identificatieplicht	Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002	

	Wet op de lijkbezorging	Beschikking wijzigingspercentage optie- en naturalisatiegelden 2025	
	Wegenverkeerswet 1994	Tarieven VOG 2025	
	Algemene wet bestuursrecht	Kiesbesluit	
	Kieswet		
	Wet op de justitële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag BES		
	Rijkswet op het Nederlanderschap		
	Vreemdelingenwet 2000		
	Wet gemeenschappelijke regelingen		
Regionale samenwerking	Wet gemeenschappelijke regelingen		Gemeenschappelijke Regeling SED organisatie
			Gemeenschappelijke Regeling Afvalbeheer Westfriesland
Algemene dekkingsmiddelen	Grondwet	Besluit Financiële Verhouding 2001	Financiële verordening 2023 gemeente Enkhuizen
	Burgerlijk Wetboek	Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden	Treasurystatuut 2017
	Gemeentewet	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting Enkhuizen 2025
	Financiële-verhoudingswet	Besluit markt en overheid	Verordening op de heffing en invordering van onroerende-zaakbelastingen Enkhuizen 2025
	Kadernota Rechtmatigheid 2025	Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden	Verordening op de heffing en invordering van forensenbelasting Enkhuizen 2025
	Algemene wet bestuursrecht	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Enkhuizen 2025
	Wijzigingswet Mededingingswet	Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden	Verordening op de heffing en invordering van belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2025
	Wet houdbare overheidsfinanciën	Uitvoeringsbesluit Invorderingswet 1990	Verordening op de heffing en invordering van vermakelijkhedenretributie Enkhuizen
	Richtlijn gunnen overheidsopdrachten (2014/24/EU)	Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990	Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting Enkhuizen 2025
	Wet financiering decentrale overheden	Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelasting	Tarieven 2025 zwembad en sportaccomodaties
	Algemene wet inzake rijksbelastingen	Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Enkhuizen 2025 Controleverordening 2025 gemeente Enkhuizen
	Kostenwet invordering rijksbelastingen		
	Invorderingswet 1990		
	Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen		

	Wet waardering onroerende Zaken		
	Aanpassingswet Wet waardering onroerende zaken		
Overhead en overige lasten			Nota activabeleid Enkhuizen 2021
			Nota reserves en voorzieningen 2021

Programma 2: Ruimte			
Beleidsvelden: Ruimtelijke ontwikkeling, Beheer openbare ruimte, Milieu, Economie en Veiligheid			
Beleidsveld	Wet- en regelgeving extern	Besluiten en verordeningen extern	Regelgeving intern Enkhuizen
Ruimtelijke ontwikkeling	Grondexploitatiewet (Grexwet)	Besluit verplichte afkoop woninggebonden subsidies	Regionale Urgentieverordening Huisvestingswet Westfriesland
	Telecommunicatiewet		Exploitatieverordening Enkhuizen 1996
	Erfgoedwet		Bouwverordening Enkhuizen (bijgewerkt t/m de 14e wijziging, juni 2014)
	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen		Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade gemeente Enkhuizen 2008
	Besluit bouwwerken leefomgeving		Verordening startersleningen gemeente Enkhuizen
	Besluit activiteiten leefomgeving		Verordening VROM starterslening
	Besluit kwaliteit leefomgeving		Erfgoedverordening Enkhuizen 2024
	Wijzigingswet Huurprijzenwet woonruimte, wnz. (2)		Verordening stimuleringsleningen stedelijke vernieuwing Enkhuizen 2001
	Omgevingswet		Verordening op de heffing en invordering van leges Enkhuizen 2025
	Leegstandwet		Verordening nadeelcompensatie Enkhuizen 2022
	Woningwet		Verordening Toekomstbestendig wonen Enkhuizen
	Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte		Subsidieregeling instandhouding gemeentelijk cultureel erfgoed Enkhuizen 2024 (geldig vanaf 27-03-2024)
	Wet betaalbare huur		Verordening op de gemeentelijke Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Enkhuizen 2022
	Huisvestingswet		Omgevingsplan gemeente Enkhuizen
	Wet op de huurtoeslag		
	Wet bevordering eigenwoningbezit		
Beheer openbare ruimte	Wegenwet	Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)	Parkeerverordening 2012
	Wet personenvervoer 2000	Besluit personenvervoer 2000	Parkeerfondsverordening gemeente Enkhuizen 2014

	Wegenverkeerswet 1994	Besluit BDU verkeer en vervoer	Verordening op het gebruik van de openbare ruimte op het Dirck Chinaplein en Gependam
Milieu	Drinkwaterwet		Verordening op de heffing en invordering van riool- en waterzorgheffing Enkhuizen 2025
			Subsidieregeling waardebon energiebesparende maatregelen Enkhuizen 2022
			Verordening Gemeentelijke tegemoetkoming voorschoolse voorzieningen gemeente Enkhuizen
	Wet belastingen op milieugrondslag		Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing Enkhuizen 2025
	Gemeentewet		Verordening op de heffing en invordering van reinigingsrechten Enkhuizen 2025
	Waterwet		Verordening op de heffing en invordering van begraaf- en grafrechten Enkhuizen 2025
	Wet Milieubeheer		Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats voor de gemeente Enkhuizen 2021
Economie			Verordening op de warenmarkt(en) voor de gemeente Enkhuizen 2012 (Marktverordening gemeente Enkhuizen 2012)
			Verordening op de heffing en invordering van marktgeld Enkhuizen 2025
			Havenverordening Enkhuizen 2016
			Havenatlas Enkhuizen 2006
			Verordening op de heffing en invordering van haven- en liggelden Enkhuizen 2025
			Raadsbesluit d.d. 23 mei 2017 tot de aanleg van walstroomvoorzieningen voor de riviercruisevaart in de haven van Enkhuizen, inclusief invoering van een uniform tarief voor de gehele haven van € 0,35 per kWh inclusief BTW per 1 januari 2018 voor zowel de zomer- als winterperiode
Veiligheid	Wet op de Veiligheidsregio's		Algemene plaatselijke verordening Enkhuizen 2020
	Algemene wet bestuursrecht		
	Winkeltijdenwet		
	Gemeentewet		

Programma 3: Samenleving			
Beleidsvelden: Sociaal domein (Jeugd, WMO en Participatie), Sport, cultuur en recreatie, Onderwijs en Volksgezondheid			
Beleidsveld	Wet- en regelgeving extern	Besluiten en verordeningen extern	Regelgeving intern Enkhuizen
Sociaal domein (Jeugd)	Jeugdwet	Regeling Jeugdwet	Verordening Jeugdhulp 2022 Enkhuizen (tot en met 30 juni 2025)
	Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang	Besluit Jeugdwet	Verordening Jeugdhulp 2025 Enkhuizen (vanaf 1 juli 2025)

	Wet kinderopvang		Financieel besluit Jeugdhulp 2025 Gemeente Enkhuizen
	Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk		Nadere regels Jeugdhulp Enkhuizen 2020
			Beleidsuitgangspunten Inkoop Jeugd en Wmo Westfriesland 2024 en verder
Sociaal Domein (WMO)	Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015	Uitvoeringsregeling Wmo 2015	Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Enkhuizen 2020 (tot en met 15 juli 2025)
		Uitvoeringsbesluit WMO 20015	Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Enkhuizen 2025 (vanaf 16 juli 2025)
			Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Enkhuizen 2024
			Financieel besluit maatschappelijke ondersteuning Enkhuizen 2025
			Huishoudelijke hulp toelage (HHT) 2024
			Beleidsuitgangspunten Inkoop Jeugd en Wmo Westfriesland 2024 en verder
Sociaal Domein (Participatie)	Invoeringswet Participatiewet	Besluit Participatiebudget	Handhavingsverordening participatiewet gemeente Enkhuizen 2015
	Participatiewet		Verordening klantenparticipatie Participatiewet gemeente Enkhuizen 2015
	Wijzigingswet Participatiewet		Verordening tegenprestatie gemeente Enkhuizen 2015
	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)		Verordening sociaal-culturele participatie gemeente Enkhuizen 2008
	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)		Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Enkhuizen 2015
	Wet maatregelen Wet werk en bijstand en enkele andere wetten		Verordening woonlastenfonds gemeente Enkhuizen 2022
	Wet sociale werkvoorziening		Verordening Beschermd Wonen en Beschermd Thuis Enkhuizen 2023 (tot en met 22 januari 2025)
	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening		Verordening Beschermd Wonen en Beschermd Thuis Enkhuizen 2025 (geldend vanaf 23 januari 2025 tot en met 15 juli 2025)
	Wet werk en zekerheid		
	Sociale en Fiscale wetgeving		
	Algemene wet bestuursrecht		
Sport, cultuur en recreatie	Wet natuurbescherming		Algemene subsidieverordening Enkhuizen 2016
			Subsidiebeleidskader Enkhuizen 2016-2019
			Kadernota 2025-2028 inclusief Voorjaarsnota 2024 Enkhuizen (Subsidieplafonds 2025)
			Subsidieregelingen gemeente Enkhuizen 2025

Onderwijs	Wet op het primair onderwijs		Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Enkhuizen 2016
	Wet op het voortgezet onderwijs		Verordening leerlingenvervoer gemeente Enkhuizen 2015
	Wet op de Experisecentra (WEC)		
	Wet educatie en beroepsonderwijs		
Volksgezondheid			
Programma-overschrijdende onderwerpen:			
Privacy en WPG	Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)		Privacybeleid Gemeenten Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland en SED-organisatie, versie 1.0
	Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG)		
	Wet Politiegegevens (WPG domein 1)		
Informatiebeveiligingsbeleid	Europese Netwerk- en informatiebeveiligingsrichtlijn (NIB2)		Strategisch Gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid Gemeente Enkhuizen 2020-2025
	Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO 2.0)		
	Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen (Wbni)		
	Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (WWKE)		
	Cyberbeveiligingswet (Cbw)		
Gemeenschappelijke regelingen	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (WPG domein 4)		
	Gemeenschappelijke regeling Werksaam Westfriesland (WPG domein 2)		